

Heleszta Éva (1941–2010)

Feleky Gábor

feleky45@gmail.com

Feleky Gábornak, a SZEMLE volt főszerkesztőjének búcsúját hallják, aki mindenképpen szeretett volna jelen lenni, de akit ebben egyetemi kötelezettsége (egy évfolyamnyi végzős szociológushallgató vizsgáztatása) akadályozott meg.

Persze hogy tudtuk, hogy eljön.
Tudtuk azt is, hogy mikor jön el.

Tudtuk azt, hogy Éva, nővérünk az időben, barátunk, kollégánk, TÁRSUNK (harcostársunk, cinkostársunk, útitársunk) elmegy.

A hír mégis megütött bennünket.
A fejünk még nem tisztult ki az ütéstől.

Nincs ez jól elrendezve!
Hova ez a sietség?
Túl korán jött ez még, ha tudjuk is, hogy a halál a JOBBÁKÉRT mindig IDŐ ELŐTT jön.

És elviszi tőlünk az EMBERT.
Elviszi tőlünk a SZEMTANÚT. Elviszi a szakma intézményesülésének, közéletének, műhelyeinek és mindennapjainak RÉSZTVEVŐ MEGFIGYELŐJÉT. S így most már örökre le is késtünk arról, hogy megvalósíthassuk kollégánk nagyszerű elgondolását, amely valahogy így hangzott: *„Évával kellene interjúznunk, ő az, aki ezekről a dolgokról a legtöbbet tud.”*

Éva úgy tudott, látott és hallott közülünk a legtöbbet a DOLGOKRÓL, hogy elsősorban SZOLGÁLT.

Szolgált intézetekben, szerkesztőségekben, szakmai társaságban.
Kisebb és nagyobb irodákban, szerkesztőséginek kinevezett szobákban, konferenciák idejére ideiglenesen összetolt asztalok mögött.

Ügyintézett, szervezett, cipelt, számolt, kimutatásokat készített, kérelmeket írt, folyóiratokat csomagolt, postázott, levelezett, pályázatkészítés terhe alatt rogyadozott, kéziratokat fogadott és továbbított, panaszokat hallgatott, szerzőkkel bajlódott.

Szelíden, csendesen, mosolygósan.

S az utóbbi években persze már egyre fáradtabban.

Egyre inkább KIFELÉ jöve, félig már emigrációban, de még a kezünket fogva.

Kevesebbet mosolygott, de a dalban megénekelte lányhoz hasonlóan „*csak néha-néha sírt*”.

Utóbb – karácsony tájékán – a fiúkkal még levelet váltottunk vele, hiányoltuk, biztattuk, a tavaszt és a kora nyarat emlegettük, meg egy üveg szép bort, amely mellett majd újra elbeszélgetünk a SZEMLÉRŐL, meg hát úgy mindenről.

Valójában BECSAPTUK Őt.

A saját lelkünket akartuk megnyugtatni, hogy elmondhassuk Neki, amíg lehet, hogy szeretjük.

Hazudtunk hát nyárról és borról.

Akkor már tudható/sejthető volt, hogy az a palack felbontatlan marad.

Februárban még üzent. Mentegetőzött, hogy nem válaszolt előbb, de ahogy írta: „*nagyon sok problémám, két műtétet volt. Most kezdek valahogy élni...*”

Most pedig elengedte a kezünket.

KIÜRÜLTEK A SZOBÁK!

Évtizedes rítus törik meg: ha az intézeti KAPUN belépve a portás megállít, szemével kérdi, hová, már nem mondhatom neki, hogy HOZZÁ jöttem. Ez volt a varázsszó, s kimondva azt, beengedetttem.

Most már ez sincs.

KAPUN belüli keresnivalóm is egyre kevésbé. Hogy is mehetnék üres szobákba!

Hisz Ő már nincs ott, s most már nem kérdi nevetve, mint tette oly sokszor, hogy „*na és ahhoz mit szól, Gábor?*”

Nem tudnék, s most sem tudok jól válaszolni.

Mert nem nagyon értem, hogy miért ment el az ÚTITÁRSUNK, akinek most már még az sem engedtetett meg, hogy „*valahogy éljen*”.

Magam elé képzelem, hogy utoljára még körülüljük a szerkesztőségi asztalt. Öten vagy hatan vagyunk, de az is lehet, hogy nyolcan vagy tízen.

A mellettem balra levő szék azonban gazdátlan marad. Itt szokott ülni Éva. Most a szék üres.

Ülünk, de egyikünk sem beszél.

Tudjuk, de nem értjük, s ezért a hallgatásunkkal próbáljuk feldolgozni ezt a számunkra IDŐ ELŐTTI halált.

Úgy vagyunk, mint a Losonczi Ágitól hallott gyönyörű történetben a teherhordó indiánok, akik megálltak, amikor úgy érezték, hogy az ELŐRESIETÉSSSEL megsérül az élet és az idő természetes rendje, mondván:

„TÚL GYORSAN JÖTTÜNK.

A LELKÜNK MÉG NEM ÉRT UTOL BENNÜNKET.”